

Es no fet natural que'ls mestres durant el curs escolar tròpiguen obstacles o entrebancs i répiguen desenganys que fan decaure sovint son esperit. Mes e Mallorca la Providencia els a deparat en els moments de més abatiment, una veu alentadora que els a reviva el cor, els injecta optimisme i els empeny a passar per damunt tot a vencer tots els obstacles i a seguir amb coratge

l'obra de educar les generacions que pugen i que dins pocs anys han de ser els àrbitres de Mallorca.

Aquesta veu encoratjadora, aquest amic dels mestres, aquest esperit incansable, aquesta voluntat ferrenya aquest etern optimista es l'actual Inspector en cap de la 1.ª ensenyansa de Balears D. Juan Capó Vallsde-Pradinas.

Cap mestre oblidarà mai aquell Retiro Pedagógic que fa pocs anys tengué lloc en el Santuari de Lluch que fou la primera volta en que els mestres mallorquins sentiren bategar intensa i amicalment el cor del superior que talment semblava haver-los cridats per alentar-los al treball i al sacrifici per les nins de Mallorca, i dar atots un abràs de germanor abràs que tots reberen amb les llàgrimes als ulls i se separaren després amb l'esperit coratjós i la consciència ben clara del de-
ver a cumplir.

Aquest Retiro fou com una prova per entrar en coneixensa amb els mestres i al any siguent cridà un estol dels més joves que acudiren altra volta a la falda de la Moreneta de Lluch a pendre part en un curs d'ampliació, talment com si anassen a vetlar les armes per fer-se després armar cavallers de la creuada educativa amb el qual cresqué admirablement la seua aridesa i el seu entusiasme per la causa.

¡Qui sab els beneficis que n'han rebut els infants de les nosres escoles de les llevors sembrades aquells dies en el cor dels mestres!

Ara novament després del viatge que acaba de fer el Sr Capó per estudiar les escoles i institucions paidològiques de França, Bèlgica i Suïssa, com un pave que a la tornada d'un viatge se rodetja de sos fills per fer-los participants de les impressions rebudes en ell, ha reunits els mestres oficials de Mallorca que han acudit afanyosos a sa cita, i els ha mostrat en quatre amenes «converses» lo més interessat entre lo molt i bo qu'ha vist perque en tre guen lo més aprofitable per les nos tres escoles.

En les tres «Converses» primeres s'ha limitat a fer passar per davant la imaginació del auditori el panorama que ofereix la ensenyansa en cada un dels països visitats per en la quarta teure conseqüències de tot lo dit, fer una justa i serena crítica de cada un dels sistemes caïres o orientacions que se següen en les citades nacions en lo que's refereix a l'educació dels infants i donar una esbós de lo que creu factible i que té en projecte realisar pròximament dins la nostra regió,

D'aquestes «converses» han pogut els mestres del air que no tot lo

francés es lo millor, com molts encara creuen, per aquí; que més que l'uniformisme rigorós dona més positives ventatges la llibertat, la qual aguyonada per l'emulació arriba a fer coses verament estupendes; que si el treball intensiu duit a cap per mestres ben disciplinats i obedients mecanicament a un reglament únic pot donar grans resultats, majors poden obtenir-los els mestres que més be que rodes d'una màquina per perfecte que sigui obrin a voluntat, treballen amb iniciatives propies i aporten sos esforços moguts per l'amor a l'infantesa i impulsats per un cor gran que considera a sos subordinats com; germans menors amb els qual forma una sola família, que pot esser motiu d'extraordinària emulació, el que l'ensenyansa dependesca de distints factors com l'Estat. Ajuntaments, particulars etc; que l'assistència escolar no serà una realitat per qui mestres els pares no sentin la necesitat de proporcionar a llurs fer el pa esperitual tan intensament com senten la donarlos el pa material. Però sobre tot se convenceren de que així com Bèlgica cull tan abundantment els fruits de la bona organització de l'ensenyansa, perque en front de tota obra, de tota institució hi està un, «homo» qu'es l'ànima de la mateixa, així també a Mallorca poden esperar molt perque darrera o millor, al costat dels mestres s'hi troba «l'homo» el Sr. Capó tot cor, vibrant d'optimisme que es capàs a infondrer-lo en l'esperit més apocat i més decaigut.

El Sr. Capó prometè an els mestres ensayar alguns dels medis que ha vist funcionar profitosament, com el cinematògraf escolar, el camp d'experimentacions agrícoles, el cant popular, les escoles agrícoles ambulants etc. i estimulà an els mestres a que formin penyes d'especialistes. s'ajuntin els qui sentin les mateixes aficions i sobre tot considerin al Museu Pedagógic de Palma com el casal social dels mestres mallorquins perque amb l'efors de tots se convertesca en focus radiant que fassi arribar l'orientació cultural i pedagògica fins, als punts més apartats.

L'èxit d'aquestes «Converses» es estat gran, per lo que felicitem al Sr. Capó; els numerosos mestres que hi assistiren en sortiren fonament impressionats de lo qual es de creure que s'en sentirà beneficiada la nostra ensenyansa.

Lluch Ardent

Per les festes del ferrocarril

Donades les curtes dimensions

del nostre periòdic i lo llargues que s'arribaren a fer les llistes de les persones que contribuïren a ajudar a les festes del ferrocarril mos hem vists precisats a disistir de la seua publicació a menos que haguessen volgut perllongarles encara que fossen ja extemporànies.

Pero, no volem que quedi sense fer-ne menció una important cantitat que oportunament se va rebre de la casa Ferrer-Massanet de l'Havana.

Aquests dos bons artanencs an a qui la fortuna en aquelles terres les ha estat favorable, donen seguit proves d'amor a Artà, col·locant molts dels paisans nostros que van allà a provar sort. Ells idò han oberta la subscripció entre coterranis que fan feina amb e'ls, ells, comensant per posar 371'50 pts cada un d'ell dos i entre tots han recullides 1217'85 pts qu'enviaren a D. Rafel Blanes.

Es aquest un acte de patriotisme que'ls honra i enalteix.

oo

IV Certamen del Centre de Lectura

CONVOCATORIA

Per a solemnitzar la inauguració del nou casal del CENTRE DE LECTURA DE REUS la Secció de Literatura i Idiomes, d'acord amb la Junta Directiva, ha organitzat aquest Certamen, continuador dels celebrats els anys 1878, 1884 i 1892, el qual es regirà pel següent.

-Cartell-

Premi de la «Sgció de Literatura i Idiomes del Centre de Lectura»: 1000 pessetes (*); se donarà a l'autor de la millor novel·la de costums.

Premi de N'Evarist Fàbregas i Pamies, President honorari del «Centre de Lectura»: 1000 pessetes; a l'autor de la millor obra escènica en tres o més actes.

Premi de l'Excm. Ajuntament de la Ciutat de Barcelona: 500 pessetes; al millor «Recull de Cançons Populars de la Comarca del Camp».

Premi de la Societat «El Círculo» de Reus: 500 pessetes; a la millor comèdia en un o més actes.

Premi d'En Joan Roig Mallafre: 500 pessetes; al millor poema, de tema lliure.

Premi de l'Excm. Diputació Provincial de Barcelona: 300 pessetes; a la millor col·lecció de sonets.

Premi d'En Joan Boqué, President de la Cambra de Comerç, de Reus; 250 pessetes: a la millor poesia de tema lliure

Premi de N'Antón Serra i Pamies, Expresident del «Centre de Lectura»: 250 pessetes; a la millor poesia de tema lliure.

Premi de la Societat «El Olimpo», de Reus: 250 pessetes; a la millor novel·leta o conte.

NOTA.—Son molts e importants els premis que el Centre de Lectura anuncia però com son la major part temes qui afecten únicament a Reus posam sols aquí aquells an a que podem optar els escriptors de Mallorca.

BIBLIOGRAFIA

HOMENAJE A D. JOSÉ MARÍA QUADRADO.

Del constant e incansable batallador a favor de la nostra llengua Mossen Antoni M.ª Alcover hem rebut dos exemplars del follet; titulat «Homenaje a la gloriosa memoria del polígrafo balear D. José María Quadrado».

Además de la cronica de les festes que se celebraren amb motiu del Centenari del gran escriptor mallorquí conté el discurs de D. Francesc Barceló, bat e de Ciutat al descobrir el monument i els discursos del propi D. Antoni M.ª Alcover, de D. Francesc Roca, del canonge D. Antoni Sancho, de D. Josep Valentiç de D. Guillem Fortesa, de D. Antoni Truyols, de D. Miquel Costa Llobera pronunciats tots en la vetlada necrològica de La Sala i una notable poesia de Mossen Andreu Caimari. Es un follet molt interessant.

Quedam altament agraïts a Mossen Alcover per l'obsequi que mos ha fet amb la remesa dels dos exemplars.

RECORDANÇA

A SANTA MARÍA LA MAJOR

Amb aquest titol acaba de dar a l'estampa el cultíssim editor d'Inca Mestre Miquel Durán un *Aplec de poesies de aistints autors* dedicades totes a la Titular de la Parroquia d'aquella progressiva Ciutat.

Van en el principi l'estampa de la Verge i una dedicatoria del Editor, sis poesies del mateix, dues del metge D. Gabriel Llabrés, una de Mn. B. Cantallops, altra de D.ª María

Josepha Penya i altra de Mossen Andreu Caimari. seguides després d'unes notes del Editor.

La Ciutat d'Inca i les lletres mallorquines deuen molt al poeta Mestre Miquel Durán que amb aquesta notable obreta augmenta encara el crèdit. Agram a son editor l'exemplar que mos ha remès.

Crónica

DEL TEMPS.—Estam en plé estiu. La calor es forta, més o manco lo que sol acostumar-se al juliol de cada any.

AGRICULTURA.—La cuïta d'enguany no será per tant grossa com s'esperava Les faves han retut bastant, però els grans enganen per avall. De manera que en general, hi ha poca paya i poc gra. Fruita n'hi ha també poqueta, especialment de figues flors apenes s'en troben, però promet haver-n'hi moltes d'agostenques si'ls figons no caven. En general les vinyes van malament, moltes atacades de mildew i poques que s'en hagen salvades. Als olivars comparegué molta borra, però s'ha esveïda; les boires de juny l'escaldaren i queda poca oliva. Deu hei porí remei.

ESTAT SANITARI.—No hi ha malalties contagioses. La calor i les fruites han ocasionades les enteritis i cólics naturals.

DESGRAGIA.—L'amo'n Mangol de devora Cana Coloma Rotja, s'en anava dins el seu carro tirat per un cavall jove p'el camí de Son Sureda. El cavall sedesvocà i va girar la carro, pegant l'amo'n Mangol damunt una pedra, fent-se una partida de ferides en el cap i molts de cops pel cos. Li hagueren de donar molts de punts. La bístia no tengué res de nou.

CAP A AMÉRICA.—El tan popular Guillem Bujosa (a) Ganancia, que tant de temps ha duïta l'Agència de Artá a Palma s'ha vist precisat a anarsen cap a l'Havana.

L'anormalitat dels nogocis li ha fet fallar els efectes que semblava haver de produir la seua activitat i esperit d'empresa. Li desitjam bon viatge i millor fortuna.

BENVENGUTS.—Hem tengut el gust d'estrenyar la ma a D. Salvador Ros quefe de la Biblioteca provincial de Palma i el poeta D. Antoni M.ª Penya quefe del arxiu de Hacienda de Balears.

EXCURSIONS.—La Congregació Mariana de Sineu el dia 3 del corrent en n.^o de 66 vengué acompanyada de Mossen Arnau Ramis Director espiritual del Seminari. Visitaren St. Salvador aont oirne missa i combregaren i anaren després a les Coves

També han vengudes d'excursió en varies tongades, les alumnes del Col·legi de Franciscanes i de la costura pública de Son Servera.

—Desde aquí han visitat el poblet de Son Carrió i la vila de Son Servera les alumnes dels Col·legis de la Caritat i de Can Morey d'Artá.

Ara, s'aprofita el tren per fer excursions que son de gran profit.

TITOL.—A la Secció Administrativa de Palma s'ha rebut el titol de Mestre a favor de Mossen Juan Sureda Amorós Pvre. de la nostra vila.

VIGILANCIA.—Convè posar-ne devers les avengudes del ferrocarril perque els atlots no espenyin els arbres i fins privar-los d'entrar a l'andén a hores de moviment per evitar desgracies. Diuen si hi ha arbres que han sofrit els efectes de l'alottea.

OPERAT.—A Palma sufí una alarmant operació Mestre Pep Picó. Son estat es delicat. Deu li assistesca.

SERVICIO DE CARRUAJES

DE

BARTOLOMÉ FLAQUER (A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también cohes disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven engargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASSETA DEL MARCHANDO.

SE VEN EN BONES CONDICIONS UN ESTABLIMENT D'IMPORTANCIA

Informaràn en aquesta Administració.

GRANDES ALMACENES

San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias

**TODO LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217

I

Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48 — ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ES MERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

Ensaïmades i panets

En lloc se toben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SRVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA

!!UEP!!

A més bon preu que ningú compra carros
carretons en qualsevol estat estiguen mestre

Gabriel Carrió

(a) FUYA DES **QUATRE CANTONS**

Gran establiment d'en

Miquel Garau

Centro, 3-Artá

Sempre, Sempre, derrerres novedats en MERCERIA

Extens surtit de PERFUMERIA

COLMADO

AMB CONSERVES DE TOTA CASTA

Representant dels licors de la casa MORENO amb el seu acreditat

Anís Miramar

Máquinas de ensi SINGER al contat i a pagues

No deixeu de visitar-lo amb la seguredat de que quedareu amb ganes de tornar-hi